

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **V.V.**, bývajúcej v B.B., M. č. X., zastúpenej JUDr. J.F., advokátom v K., M. č. X., proti žalovanej **JUDr. M. J.**, advokátke v B.B., S. č.X., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej K.P., a.s. so sídlom v B., Š. č. X, A. B.B., M. č. X., **o náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 10 C 146/2004, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 23. augusta 2007, sp. zn. 14 Co 191/07, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobkyne **o d m i e t a .**

Žalovanej a vedľajšiemu účastníkovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 20. marca 2007, č.k. 10 C 146/2004-112 zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyňi sumu 223 259 Sk v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Vo zvyšku žalobu žalobkyne zamietol. Zároveň vyslovil, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania. Dospel k záveru, že žalobkyňou uplatnené právo na náhradu škody, za ktorú žalovaná s poukazom na ustanovenie § 26 ods.1, 4 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii objektívne zodpovedá, sa skladá z viacerých oddeliteľných nárokov, prípadné premlčanie ktorých je potrebné posudzovať osobitne. Žalovanú zaviazal na zaplatenie sumy 42 793 Sk predstavujúcej poplatok z odvolania zaplatený dňa 12.11.2002 a sumy 180 466 Sk, predstavujúcej trovy právneho zastúpenia žalovaných v konaní sp. zn. 16 C 115/2000. Vzhľadom na žalovanou dôvodne vznesenú námietku premlčania dospel k záveru, že v prípade uplatňovanej sumy 1 068 400 Sk, sumy 398 893,30 Sk, sumy 900 Sk, sumy 15 970 Sk a sumy 42 763 Sk, je potrebné žalobu zamietnuť. Žalobu zamietol aj v časti uplatneného úroku z omeškania z dôvodu, že neboli splnené podmienky ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 23. augusta 2007 sp. zn. 14 Co 191/07 zmenil rozsudok okresného súdu a žalovanú zaviazal zaplatiť žalobkyni sumu 281 890 Sk v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia s úrokom z omeškania vo výške 11 % ročne zo sumy 101 424 Sk od 5.5.2005 do zaplataenia, vo výške 10 % ročne zo sumy 20 000 Sk od 5.5.2005 do zaplataenia, vo výške 9 % ročne zo sumy 40 000 Sk od 5.5.2005 do zaplataenia, vo výške 8 % ročne zo sumy 40 000 Sk od 5.5.2005 do zaplataenia a vo výške 6 % ročne zo sumy 80 466 Sk od 23.9.2005 do zaplataenia. Vo zvyšku žalobu zamietol. Zároveň vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania. Okrem sumy 223 259 Sk priznanej súdom prvého stupňa, ktorá predstavuje súdny poplatok 42 793 Sk z odvolania zaplataený dňa 12.11.2002 a trov právneho zastúpenia v konaní sp. zn. 16 C 115/2000 v sume 180 466 Sk priznal žalobkyni ako včas uplatnenú (nepremlčanú) aj sumu 15 970 Sk ako súdny poplatok za podanie žaloby v konaní sp. zn. 14 C 118/2000 a súdny poplatok za žalobu v konaní sp. zn. 16 C 115/2000 v sume 42 763 Sk. Vo zvyšku žalobu zamietol, keď prvostupňové rozhodnutie v časti o 1 068 400 Sk a 405 328,80 Sk považoval za vecne správne, aj keď z čiastočne iných právnych dôvodov. Dňa 5.6.2000, kedy podľa názoru odvolacieho súdu vznikla medzi účastníkmi konania zmluva o právnej pomoci, bol už nárok žalobkyne v konaniach sp. zn. 15 C 115/2000 a sp. zn. 14 C 118/2000 premlčaný a z tohto dôvodu neexistuje príčinná súvislosť medzi vznikom škody a protiprávnym úkonom žalovanej spočívajúcom v nekvalitnom poskytnutí právnej pomoci respektíve právnych služieb. K zamietnutiu žalôb by bolo došlo vzhľadom na dôvodnú námietku premlčania aj za situácie, že by žalovaná žalobkyňu správne poučila o hrozbe zamietnutia žaloby z dôvodu uplynutia premlčacej lehoty. V prípade sumy 900 Sk sa v otázke premlčania stotožnil so súdom prvého stupňa. Za nesprávny považoval záver prvostupňového súdu týkajúci sa uplatneného úroku z omeškania, keď za základ omeškania považoval doručenie žaloby žalovanej dňa 4.5.2005. Konštatoval, že nasledujúceho dňa, t.j. 5.5.2005 sa žalovaná dostala do omeškania. O náhrade trov prvostupňového a odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala s poukazom na ustanovenie § 238 ods. 1 O.s.p. z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) ako aj tej skutočnosti, že konštatovanie vzniku štyroch zmlúv o právnej pomoci nemá oporu v skutkovom a právnom základe veci, dovolanie žalobkyňa, ktorá žiadala, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V dôvodoch

dovolania vytýkala napadnutému rozhodnutiu druhostupňového súdu rozsiahle pochybenia pri posudzovaní dôkazov a ich právneho vyhodnotenia a podrobne rozoberala skutkový a právny stav veci.

Žalovaná a vedľajší účastník sa k dovolaniu žalobkyne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.) a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Z obsahu dovolania žalobkyne vyplýva, že táto prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu vyvodzuje z ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p.

Predpokladom prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia je taká zmena rozsudku súdu prvého stupňa rozsudkom odvolacieho súdu, pri ktorej z porovnania obsahu rozhodnutí súdov oboch stupňov je zrejmé, že práva a povinnosti účastníkov konania boli nimi odlišne konštituované alebo deklarované. Rozhodujúcim preto nie je formálne hľadisko, teda to, ako odvolací súd napríklad z hľadiska slovného vyjadrenia označil, zostavil a zoštylizoval výrok svojho rozhodnutia, ale vecné (obsahové) hľadisko, teda to, či odvolací súd svojím rozsudkom niečo vecne zmenil na tom, čo pred ním deklaroval alebo konštituoval súd prvého stupňa. Z hľadiska prípustnosti dovolania možno na zmenu rozsudku súdu prvého stupňa

odvolacím súdom považovať len také rozhodnutie, ktorým odvolací súd vecne zmeňuje rozhodnutie súdu prvého stupňa a nahrádza ho svojím iným rozhodnutím o veci samej. V porovnaní s rozhodnutím súdu prvého stupňa musí ísť o iné, rozdielne rozhodnutie o veci samej (viď napr. R 12/1994).

Z porovnania výrokových častí rozsudkov súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu je zrejmé, že odvolací súd okrem sumy 223 259 Sk priznanej súdom prvého stupňa, ktorá nebola ani predmetom odvolacieho konania z dôvodu, že odvolanie proti prvostupňovému rozsudku podala len žalobkyňa, tejto priznal ako včas uplatnenú (nepremlčanú) aj sumu 15 970 Sk ako súdny poplatok za podanie žaloby v konaní sp. zn. 14 C 118/2000 a súdny poplatok za žalobu v konaní sp. zn. 16 C 115/2000 v sume 42 763 Sk. Vzhľadom na nesprávny právny záver prvostupňového súdu týkajúci sa uplatneného úroku z omeškania priznal žalobkyni aj úroky z omeškania od 5.5.2005, ktoré diferencoval. Vo zvyšku žalobu zamietol, keď prvostupňové rozhodnutie v časti o 1 068 400 Sk, 405 328,80 Sk a 900 Sk považoval za vecne správne.

Z uvedeného vyplýva, že z hľadiska vecného treba preto napadnutú (zamietajúcu) časť rozsudku odvolacieho súdu považovať za potvrdzujúcu.

Nakoľko žalobkyňa dovolaním napáda rozsudok odvolacieho súdu v časti, ktorú treba považovať za potvrdzujúcu, je potrebné prípustnosť jej opravného prostriedku posudzovať podľa tých ustanovení, ktoré určujú podmienky, za ktorých možno dovolaním napadnúť právoplatný rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa.

Z uvedeného vyplýva, že dovolanie žalobkyne nie je v zmysle § 238 ods. 1, 3 O.s.p. prípustné, pretože nejde o zmeňujúci, ale potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné. Dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že dovolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné poukázať aj na tú skutočnosť, že dovolanie žalobkyne proti tej časti výroku odvolacieho súdu, v ktorej bolo jej žalobe vyhovené, nie je subjektívne prípustné (viď napr. R 40/1993).

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Vady konania uvedené v tomto zákonom ustanovení však neboli dovolacím súdom zistené a dovolateľkou ani neboli namietané.

Dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že v prejednávanej veci sa nejednalo o tzv. prekvapujúce rozhodnutie odvolacieho súdu a nedošlo ani k porušeniu práva na spravodlivú ochranu práv a záujmov účastníka konania - žalobkyne (tzv. fair process).

V danej veci nešlo ani o takú zmenu v právnom posúdení veci odvolacím súdom, ktorá mala mať za následok zrušenie rozsudku súdu prvého stupňa a vrátenie veci na ďalšie konania. Ako súd prvého stupňa tak aj odvolací súd zhodne posúdili skutočnosť, že nárok žalobkyne je premlčaný. Odvolací súd len na rozdiel od súdu prvého stupňa ustálil, že dňa 5.6.2000, kedy podľa názoru odvolacieho súdu vznikla medzi účastníkmi konania zmluva o právnej pomoci, bol už nárok žalobkyne v konaniach sp. zn. 15 C 115/2000 a sp. zn. 14 C 118/2000 premlčaný, a z tohto dôvodu neexistuje príčinná súvislosť medzi vznikom škody a protiprávnym úkonom žalovanej spočívajúcom v nekvalitnom poskytnutí právnej pomoci, respektíve právnych služieb. K zamietnutiu žalôb by bolo došlo vzhľadom na dôvodnú námietku premlčania aj za situácie, že by žalovaná žalobkyňu správne poučila o hrozbe zamietnutia žaloby z dôvodu uplynutia premlčacej lehoty. V prípade sumy 900 Sk sa v otázke premlčania stotožnil so súdom prvého stupňa.

K tomu, aby odvolací súd dospel k ním prezentovanému právnomu záveru, nepotreboval vykonanie ďalšieho dokazovania; pre svoj postup mal oporu v dôkazoch už vykonaných súdom prvého stupňa. Svoje rozhodnutie odvolací súd neoprel o nové skutkové

zistenia, ku ktorému by sa účastníci nemohli vyjadriť podľa ustanovenia § 118 ods. 3 O.s.p. V napadnutom rozhodnutí tak nešlo o rozhodnutie, ktoré by viedlo k porušeniu procesných práv žalobkyne skutkovo a právne argumentovať, prípadne navrhnúť vo veci vykonať dôkazy.

Keďže v danom prípade dovolanie žalobkyne proti rozsudku odvolacieho súdu nie je podľa § 238 O.s.p. prípustné a vady uvedené v § 237 O.s.p. neboli zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie ako neprípustné podľa § 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania sa nezaoberal rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej a vedľajšiemu účastníkovi vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobkyňi, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd im náhradu trov dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že im žiadne trovy nevznikli a ani si žiadne neuplatnili (§ 151 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 21. júla 2008

JUDr. Vladimír M a g u r a, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: